

EL JOC DELS ESCACS

PREPARAR LA PARTIDA

El tauler d'escacs es col·loca entre dos jugadors que se sentin enfrontats. **La casella blanca ha d'estar sempre a la cantonada dreta de cada jugador.** Les peces es col·loquen de la següent manera: A la línia de sortida, començant per la part exterior, estan situades les Torres (Cardona / Almansa), els Cavalls (Villarroel / Dragones) i els Alfils (Casanova / Berwick) i en les dues caselles del mig es col·loquen els Reis (Arxiduc Carles / Felipe V) i els seus Reines (Elisabet / María Luisa Gabriela). La reina Elisabet se situa sempre a la casella blanca i l'Arxiduc Carles a la casella negra. Els vuit Peons (La Coronela / Granaderos) es col·loquen al llarg de la fila davantera.

OBJECTIU DEL JOC I COM JUGAR

L'objectiu del joc és donar escac i mat al rei enemic contrari. Això significa que aquest Rei pot ser capturat, i que no hi ha possibilitat de fer cap acció evasiva. L'equip català és qui comença a jugar després, els moviments es realitzen de forma alternativa. Cada peça pot capturar una altra, això significa que la peça capturada es treu del tauler perquè la peça que l'ha pres avança fins a ocupar la casella. No és obligatori capturar una peça o guardar una peça que està amenaçada. En canvi, això és diferent quan la peça amenaçada és el Rei.

Si una peça amenaça al Rei enemic i és capaç de capturar-lo amb el pròxim moviment, el jugador informa l'oponent d'això dient "escac" en veu alta. El jugador amenaçat ha de salvar al seu rei, així mateix el jugador pot situar una altra peça entre el seu Rei i la peça que li amenaça -si fos possible- o pot moure el rei. Només quan cap de les dues opcions és possible, el Rei està en "escac i mat" i el joc finalitza. Acabar en taules és una situació en què un dels dos jugadors no pot executar un moviment permès sense que el Rei se situï en posició d' "escac".

LES PECES I EL SEU VALOR

PEÓ (La Coronela / Granaderos) El Peó és la peça més feble. Només pot moure una casella cap endavant i mai pot retrocedir. Només en el primer moviment, i si el jugador ho desitja, el peó pot avançar dues caselles. El peó captura una altra peça de forma diagonal endavant, tant a la dreta com a l'esquerra. Per fer això, deixa la seva pròpia línia per avançar a la línia adjacent. Com peó, és molt feble, però guanya força jugant al costat d'altres peons o peces del seu equip.

TORRE (Cardona / Almansa) La Torre es mou sempre en línia recta tant a l'esquerra com a la dreta, endavant o enrere, tantes caselles com vulgui. La Torre complementa l'Alfil, però és més valuosa.

CAVALL (Villarroel / Dragones) El Cavall és l'única peça que pot saltar sobre qualsevol peça, pròpia o enemiga, que pugui estar en el seu camí. El Cavall es mou una casella endavant i una casella en diagonal (en altres paraules: dues caselles en línia recta més una casella a dreta o esquerra). Pot fer això en qualsevol direcció, de manera que un Cavall, estant a la meitat del tauler, disposa de vuit moviments possibles. Per això, aquesta peça sembla poderosa a primera vista, però el seu abast és limitat.

ALFIL (Casanova / Berwick) L'Alfil es mou en diagonal tantes caselles com vulgui. No obstant això, al contrari que el Cavall, l'Alfil i la resta de peces del tauler han de tenir espai suficient per a moure abans de

fer-ho, ja que les línies tancades de Peons davant seu els impedeix moure més enllà de la seva posició bàsica inicial.

REINA (Elisabet / María Luisa Gabriela) La Reina pot moure's en diagonal, com l'Alfil, o en línia recta, com la Torre. Ella és la peça més àgil del tauler i per això la més valuosa. Perdre una Reina pot significar aviat perdre la partida.

REI (Arxiduc Carles / Felipe V) El Rei es mou de la mateixa manera que la Reina, però només una casella a cada torn. Aquesta figura és, en principi, l'objectiu de totes les peces enemigues. Per tant, necessita una gran protecció. És també molt difícil per a ell capturar una peça enemiga, sense ser amenaçat al seu torn (en altres paraules, sent posat en "escac").

REGLES ESPECIALS

CONVERSIÓ DEL PEÓ

Si un peó ha aconseguit arribar a la línia de fons del jugador contrari, es converteix immediatament en qualsevol altra peça (Cavall, Torre, Alfil o Reina). Aquesta peça queda en el tauler: habitualment qualsevol triaria una Reina. Si la peça corresponent no està disponible, es pot distingir el Peó posant, per exemple, a sobre una peça.

ENROC

El enroc és l'únic moviment en què dues peces es mouen alhora. Aquest moviment situa al Rei fora de perill a la vegada que permet la Torre prendre part en la partida.

És un moviment important que s'ha de fer, si és possible, molt aviat, encara que no sigui obligatori fer-ho. Així es fa l'enroc: Primer, el Rei es mou dues caselles cap a la Torre. Llavors, la torre salta sobre el Rei a la casella del costat. Com que hi ha dues Torres, hi ha dues maneres d'enrocar: una llarga i una altra curta. La possibilitat d'enroc depèn de les següents condicions prèvies:

- No ha d'haver cap peça entre el Rei i la Torre.
- Ni el Rei ni la Torre han mogut encara.
- El Rei no pot estar en "escac".
- Totes les caselles entre la Torre i el rei abans d'enroc han d'estar buides.

AL PAS

Aquesta regla especial s'aplica només a Peons. Si en el seu moviment inicial un peó se situa a la casella del costat d'un Peó contrari, aquest té l'obligació de capturar al Peó inicial "al pas", com si el Peó inicial hagués mogut només una casella.

TÀCTIQUES DE JOC

Si vols saber més sobre tàctiques de joc útils, consulta l'extensa literatura sobre els escacs.

Es recomana tant als jugadors principiants com als experts unir-se a algun dels molts clubs d'escacs.